

7/6964

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

GÜNLÜK

Ankara

Sayı : B.15.O.APK.0.23.300 - 416
Konu : Yazılı Soru Önergesi

7237

06 MAYIS 2002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M Başkanlığı'nın 24.04.2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-14749 sayılı yazısı.

Karaman Milletvekili Sayın Zeki ÜNAL'ın tarafıma tevcih ettiği 7/6964-14776 esas no'lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99'ncu maddesi gereği cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Zeki ÇAKAN
Bakan

EKLER :
EK 1- Önerge Cevabı
(4 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği :
T.B.M.M. Bşk.
Bilgi :
Başbakanlık
Devlet Bakanlığı
(Sn. Hüsamettin ÖZKAN)

**KARAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ ÜNAL'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/6964-14776 Esas No'lu)**

Sorular 1,2,3:

Yazılı basında "Paslı boruya 8.5 milyon dolar" başlığıyla bir haber yayınlanmıştır. Habere göre; 1984 yılında, İstanbul'un Avrupa Yakası ile Trakya'nın, akaryakıt ihtiyacının karşılanması amacıyla İpraş (izmit)-Haramidere (İstanbul) arasında petrol boru hattı projesinin yapımının başlatıldığı belirtilmektedir. Projenin yapımı, Demiryolları Limanları ve Hava Meydanları İnşaat Genel Müdürlüğü tarafından üstlenildiği ve bunun için İslam Kalkınma Bankasından, 15.7 milyon dolar kredi sağlandığı, bu krediden 8.55 milyon dolarının kullanılarak projenin bir bölümünün gerçekleştirildiği, projenin geri kalan bölümü ise, 15 Ağustos 1989 yılında, Yüksek Planlama Kurulunca o dönemde kurulan BOTAŞ'a devredildiği ve bu tarihten sonra projenin askıya alındığı ifade edilmektedir. Aralık 2001 tarihinde, İslam Kalkınma Bankasının, Hazine Müsteşarlığına başvurarak yıllar önce başlatılan projenin tamamlandığı gerekçesiyle bakiye kredinin iptalini, kullanılan kredinin faiziyle geri ödenmesini talep etmesi üzerine hatırlandığı anlaşılmıştır denilmektedir.

- Devlette devamlılık esas ise, 1984 yılında başlatılarak 8.55 milyon dolar harcanan projenin, BOTAŞ'a devredilip rafa kaldırılmasının ciddi bir gerekçesi var mıdır? Varsa nedir?

- İstanbul'un Avrupa Yakası ve Trakya'nın, akaryakıt ihtiyacını karşılayacağı ifade edilen bu projeye, alternatif bir proje geliştirilmiş midir? Geliştirilmiş ise, bu hangi projedir? Geliştirilmemiş ise, rafa kaldırılan proje ile sağlanacak olan enerji ihtiyacı, nasıl ve ne şekilde telafi edilecektir?

- Böyle bir enerjiye ihtiyaç yok idiyse, bidayette bu proje niçin başlatılmış, bu kadar kaynak niçin israf edilmiştir? Projenin sorumluları kimlerdir? İlgililer hakkında şimdiye kadar bir işlem yapılmış mıdır? Yapılmamış ise, ne gibi bir işlem yapılması düşünülmektedir?

Cevaplar 1,2,3:

İstanbul Bölgesi'nin akaryakıt ihtiyacının boru hattıyla İzmit Rafinerisinden sağlanması amacıyla geliştirilen proje, 1977 yılında Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) tarafından programa alınmıştır. 1984 yılında İslam Kalkınma Bankasından 15.7 Milyon ABD Doları proje finansman kredisi temin edilmiş ve İslam Kalkınma Bankası (İKB) ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı arasında 09.01.1984 tarihinde imzalanan sözleşmeyle yürürlüğe girmiştir.

Projenin etüd, fizibilite ve ihale çalışmaları Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Demiryolları, Limanlar ve Hava Meydanları İnşaatları Genel Müdürlüğü (DLH) tarafından yürütülmüş, inşaat ihalesi sözleşmesi 10.05.1985 tarihinde imzalanmış ve projenin tamamlanma süresi olarak 30 ay öngörülmüştür. Ancak Mueahhite çeşitli zamanlarda verilen süre uzatımı ile inşaat faaliyetleri 17.10.1989 tarihine kadar devam etmiştir. 1985 yılında başlanılan yatırımlardan 1989 yılına kadar projenin Boğaz Geçişi hariç boru hattı ve pig istasyonları inşaatı tamamlanabilmiştir.

Bayındırlık Bakanlığı Hava Meydanları Akaryakıt Tesisleri İnşaatı Genel Müdürlüğü tarafından planlanan ve başlatılan 87 km.si Anadolu Yakası 40 km.si Trakya Yakası ve 1.2 km.si Boğaz Geçişi olmak üzere Toplam 128.2 km. uzunluğundaki projenin ihalesi;

- Boru satın alınması
- Pompa-motar gruplarının satın alınması
- Boru hattı inşaatı
- Pompa İstasyonunun inşaatı
- Boğaz Geçişi inşaatı

olmak üzere beş ayrı paket satınalma ve inşaat ihalesi ile

- Boru hattı inşaatı mühendislik hizmetleri
- Boğaz Geçişi inşaatı mühendislik hizmetleri

olmak üzere iki mühendislik hizmetleri ihalesinden oluşturulmuştur.

Bu ihalelerden;

- Boru satın alınması ihalesi tamamlanmıştır.
- Pompa Motar grupları satınalma ihalesi tamamlanmıştır.
- Boru hattı inşaatı ile 4 adet pig istasyonu tamamlanmıştır. Ancak, hattın geçici ve kesin kabul işlemleri yapılamamıştır.
- Pompa istasyonu inşaat ihalesi yapılmamıştır.
- Boğaz Geçiş boru hattı inşaatı ihalesi yapılmamıştır.
- Boru hattı mühendislik hizmetleri ihale edilmiş ve tamamlanmıştır.
- Boru hattı Boğaz Geçiş mühendislik hizmetleri ihale edilmiş ve tamamlanmıştır.

Tasarım amacına uygun olarak tamamlanmayan proje, Yüksek Planlama Kurulu'nun 15.08.1989 tarih, 89/T sayılı kararı ile Ulaştırma Bakanlığı DLH İnşaatları Genel Müdürlüğü'nün (önceleri Bayındırlık Bakanlığı'na bağlı olan DLH, daha sonra Ulaştırma Bakanlığı bağlanmıştır.) kontrol ve denetimindeki boru hattı inşaatının, BOTAŞ Genel Müdürlüğü'ne devrine ve BOTAŞ Genel Müdürlüğü tarafından değişik amaçla kullanım imkanı da incelenmek suretiyle tamamlanmasına karar verilmiştir.

Anılan YPK kararın istinaden, BOTAŞ Genel Müdürlüğü ile DLH arasında, 26.10.1990 tarihinde, Devir-Teslim Protokolü imzalanmıştır. 26.10.1990 tarihinden itibaren proje tüm hak ve yükümlülükleri ile BOTAŞ Genel Müdürlüğü'ne geçmiştir. Devir tarihine kadar DLH tarafından projeye mühendislik hizmetleri ile malzeme ve inşaat bedeli olarak İslam Kalkınma Bankası (IKB) kredisinden 8.552.373,36 US Doları, Milli Bütçeden ise cari fiyatlarla 6.179.513.736 TL. harcama yapıldığı anlaşılmıştır.

BOTAŞ Genel Müdürlüğü, sözkonusu ürün hattının alternatif amaçlar için kullanma imkanlarını araştırmış, bu konuda hattın petrol ürünleri dağıtım şirketlerine veya bir bölümünün İGDAŞ'a devri ile ilgili çalışmalar yapmıştır.

Ayrıca, yapılan çalışmalar sonucunda da hattın dizayn standartları ve güzergah üzerindeki yapılaşma nedeniyle düşük basınçlı doğal gaz boru hattı olarak kullanılamıyacağı belirlenmiştir.

Bilahare, 1997 yılında CONOCO firması BOTAŞ Genel Müdürlüğü'ne başvurarak Hattın rehabilitasyonu, eksikliklerinin tamamlanması ve ortak işletme yapılma noktasında öneride bulunmuştur. Kapsamlı çalışmalar ve görüşmeler neticesinde, Hattın öncelikle rehabilitasyonuna yönelik fizibilite çalışmaları konusunda sözleşme taslağı hazırlanmış, ancak uygulamaya konulamamıştır.

2000 yılı içerisinde hattın su hattı olarak kullanılmak üzere İSKİ'ye devri konusu gündeme gelmiş, İSKİ atıl olan Hattı ekonomiye kazandırmak amacıyla bedelsiz olarak devir alabileceğini beyan etmiş, ancak Hazine Müsteşarlığı belirlenecek bir bedel üzerinden devir işleminin mümkün olabileceğini ifade etmiş, bu durumda İSKİ'de Hattı devir alma girişiminden vazgeçmiştir.